

Medlem stiller op som Aarsag til de høje Sukkerpriser. Derefter gaar det ærede Medlem over til en Række Betragtninger over, hvor meget der af Sukkerfabrikkerne ydes i Arbejdsløn, hvor meget der tilfalder Sukkerdyrkerne o. s. v., alt sammen Ting, som kunne have deres store Interesse, men det er egentlig ikke det, som ligger for i Øjeblikket. Jeg vil maaske komme lidt tilbage til enkelte af disse Ting senere, men jeg vil opholde mig lidt ved det Materiale, som det ærede Medlem paa dette Tidspunkt af sit Foredrag har lagt til Rette for os. Det ærede Medlem har ganske rigtigt sagt: Vi have behov at faa slaet fast, at Almenvellet kræver, at vi ekspropriere, ellers kunne vi ikke i Kraft af Grundlovens § 82 ekspropriere Sukkerfabrikkerne. Det er jeg fuldkommen enig med ham i. Saa siger det ærede Medlem: Almenvellet kræver det, fordi vi af de 3 nævnte Grunde have urimelig høje Sukkerpriser for Tiden. Nuvel, jeg følger ham deri, men saa spørger jeg, som jeg synes, det ærede Medlem burde have spurgt: Hvad vil der ske med Hensyn til Sukkerpriserne, hvis Staten overtager Forretningen? Det er egentlig det, som er Kærnepunktet, det er der, vi skulle hen.

Lad mig indskyde den Bemærkning, uden at jeg i øvrigt skal komme ind paa Detailler, at jeg ikke er enig med det ærede Medlem i, at de 3 af ham anførte Grunde til de høje Sukkerpriser skulde være de særlige Grunde, og endnu mindre, at de skulde være de eneste Grunde til de særlig høje Dividender i De danske Sukkerfabrikker. Der er i alt Fald to Ting, som det ærede Medlem ikke maa glemme i denne Forbindelse. For det første har det med Hensyn til Sukkerpriserne overordentlig stor Betydning, at Verdenssukkerroehøsten i det sidste Aar er 25—30 pCt. — jeg ved det ikke saa nøje — under det normale. Kun for Danmarks Vedkommende har Produktionen været saa stor som ingen Sinde før. Det er Forholdet med Hensyn til den forretningsmæssige Avance, at naar Udlandet ikke kan levere det normale Kvantum Sukker, medens vi have været saa gunstigt stillede, at vi ikke alene kunne levere det normale, men langt mere, opnaa vi derved en dobbelt Fordel: Vi nyde godt af de høje Priser, idet vi følge Udlandets Priser, og samtidig nyde vi Fordelen af den meget store Produktion, og dette skal nødvendig give stor Dividende. Hvis det hændte i det ærede Medlems egen Forretning, at alene han var leveringsdygtig paa Tider, hvor der var høje Priser, tør jeg forsikre, at han tog de høje Priser uden at blinke. Dette med

Hensyn til Priserne. Med Hensyn til Dividenden er Forholdet i Virkeligheden ganske det samme: det store Udbytte, den enormt store Produktion og de enormt høje Priser maa tilsammen give høj Dividende, og vi kunne ikke bebrejde nogen, at de tage høj Dividende, hvis de gøre det, som jeg sagde før, uden at bruge den urimeligt haarde Haand.

Jeg vil dvæle lidt mere ved de særlige høje Dividender i de senere Aar. Der begyndtes i Slutningen af Firserne med en mindre Aktiekapital paa op til de 10 Mill. Kr., vi have nævnt flere Gange. Saa er det, man finder det Hul i Lovgivningen, der bragte dem den store Beskyttelse for en stor Artikel, og de oparbejdede derefter Kapitalen, som vi have talt om, i de kommende 20 Aar. Aktiekapitalen staar uforandret indtil September 1909. Men det er givet, at den store Kapitalmængde, som i Mellemtiden er opsamlet, ikke ligger hen som en død Kapital, den er sat i Bygninger, i Fonds, jeg ved ikke hvorledes, de drive Købmandsforretning i ikke lille Stil, have selv Landbrug paa en lille halv Kvadratmil til Dyrkning af Roer, de have 4—5 Skibe i Søen, de arbejde kort sagt paa mange Omraader, men Aktiekapitalen staar fra Slutningen af Firserne til 1909 urørt paa de 10 Mill. Kr., og den Kapital, de faa mellem Hænder, vokser og vokser, saa at den bliver til de 30 Mill., vi talte om før. Naar vi have 30 Mill. at arbejde med og kun 10 Mill. at fordele Dividenden paa, er der intet som helst mærkværdigt i, at Dividenden bliver 3 Gange normal Højde. Nu er Aktiekapitalen ganske vist sat op til 15 Mill., men vi ere jo blevne enige om, at endnu have de en langt større Kapital at arbejde med end de 15 Mill. Kr., altsaa er der intet som helst mærkeligt i, at Dividenden bliver høj, beregnet af Halvdelen af den Kapital, som de virkelig have mellem Hænder at arbejde med.

Jeg fandt altsaa ikke det ærede Medlems Forklaring af de høje Priser og de store Dividender udtømmende, og derfor har jeg villet give en Forklaring her. Nu bliver Spørgsmaalet — og det er det, der interesserer mig mest —: Hvad vil der ske med Hensyn til Priserne, hvis Staten overtager Sukkerfabrikkerne? Det havde, som sagt, været mit Haab, at vi allerede i Dag havde staaet med en Antydning af, hvorledes de ærede Medlemmer mente, at Staten kunde regulere Priserne. Betingelsen for, at Staten kunde regulere Priserne, er selvfølgelig, at den er i Stand til enten helt eller delvis at beherske enten Udbud af eller